Л 237 VII-88

СМРТ ФАШИЗМУ — СЛОБОДА НАРОДУ! ЦЕНА 10.— ДИНАРА

Млади борац

ОРГАН УЈЕДИЊЕНОГ САВЕЗА АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ СРБИЈЕ

БРОЈ 13 27 НОВЕМБРА 1944 ГОД. I

ВИ СТЕ НАША НОВА АРМИЈА — АРМИЈА РАДА

Другови и другарице, омладино Србије!

Дозволите ми да вам прије отварања овог вашег Конгреса кажем неколико ријечи. (Сала се проломила од поклика: Живео!) Осјећао сам своју дужност да дођем овдје и да вас поздравим у име Народно-ослободилачке војске и партизанских одреда (поклици: Живела!), у име оних хероја, који нису могли данас да буду овдје, јер су дали своје животе за слободу народа Југославије. (сви делегати устају: Слава им!)

Ми дугујемо омладини Србије врло много, народи Југославије дугују својој омладини врло много. Никада неће бити могуће довољно оцјенити ону улогу коју је омладина Југославије, а у првом реду омладина Србије, одиграла у овој великој ослободилачкој борби за опстанак и слободу нашег народа. 1941 године, овдје, на улицама Београда, младићи и дјевојке, скоро дјеца, на зов наше Комунистичке партије (Живела!), пошли су у борбу не штедећи своје младе животе. Омладина у Београду, омладина у Крагујевцу, омладина у Ваљеву, омладина у Ужицу, омладина у Пожаревцу, омладина у свим градовима Србије, омладина српских села дигла се и пошла у борбу против највећег непријатеља и српског и свих народа Југославије — немачког окупатора и његових слугу. Кад иду у борбу људи, војска коју је држава створила, одрасли људи, онда је то дужност према својој домовини, онда је то дуг сваког грађанина и родољуба. Али, када без мобилизације, добровољно, дјеца од дванаест, четрнаест, петнаест и шеснаест година иду у борбу, знајући да ће у њој и погинути, онда је то више него дуг према домовини, онда је то надљудски херојизам младих људи који жртвују себе, иако још заправо нису ни ступили у живот, да би будућа покољења била срећна. (Тако је, живео!)

Омладино Србије,

Ја сам срећан што вам то могу признати — била си носилац оне наше велике идеје братства и јединства народа Југославије. Гледао сам омладину Србије не само у борби у Србији, где смо почели, ја сам је гледао у борби по најтежој студени, скоро полубосу, у Босни 1941—42 године, видјео сам је у Босанској Крајини, у Далмацији, свуда је она била у првим редовима. Достојно се показала, као достојни синови својих предака српских устаника, српских хероја. Данас те жртве које су дали ваши другови, пали у борби, захтевају од вас младих из Србије да продужите њихово дјело, за које су они дали своје животе. (Хоћемо!) Они не могу да дјеле ову срећу данас заједно са нама овдје и тиме је већи ваш дуг према њима. Они су отишли, а треба да дођу други, треба да продужимо борбу за потпуно ослобођење наше напаћене домовине, морамо да продужимо дело на изградњи наше разорене земље. (Хоћемо!)

Ја нисам данас дошао овамо да вам говорим о томе како је Србија већ слободна и како ће све сада бити лако и лијепо, ја сам дошао овдје да пред вас ставим нове захтјеве, нове задаће, које ви треба да извршите, јер то траже жртве које су пале за те идеје, за које ви треба да се борите и да их остварите. (Хоћемо!) Ја сам увјерен, јер вјерујем вама, омладини Србије, да ћете ви часно извршити свој дуг према својим палим друговима, према својим народима и према жртвама које су већ дате у овој великој борби. (Хоћемо!) Пред нама има још тешких задатака, то хоћу да вам кажем! Ви морате бити спремни на надљудске напоре не само у борби с оружјем у руци — ту је већ сада лакше, ту смо највећу тачку напора прешли. Овде је са нама херојска Црвена армија (сви присутни устају и двораном се проламa: Живела Црвена армија!) овдје је данас пола милиона Народно-ослободилачке армије народа Југославије, све боље и боље наоружане, овдје су са нама наши велики савезници (Живели!), нисмо сами!

Пред вама стоји задатак изградње наше земље, наше разорене земље. Као што смо се ми 1941 године ослонили на омладину у неједнакој борби и нисмо погријешили, и успјели смо, тако се и сада ослањамо на омладину и увјерен сам да ћемо успјети. Свуда гдје је потребно стварати, уносити исти елан који сте имали на бојном пољу када је требало да се огледате са непријатељем. Пјесма се орила у јеку борбе и у најтежим нашим часовима. Та младалачка пјесма нека се ори и при раду у стварању још љепшег и бољег живота но што смо имали и што је био. Ми нећемо више такове Југославије каква је била пре овог рата. Ми хоћемо цватућу земљу у којој ће млада генерација имати све што је потребно за њен пун развитак, да се свако посвети ономе звању које жели.

Омладино Србије,

Данас су наше жељезнице разорене — треба градити жељезнице! Наши су мостови порушени — треба градити мостове! Наши су путеви порушени — треба градити путеве! Наши су градови без огрева — треба их снабдјети огревом! Имамо стотине и стотине тешких задаћа и задатака које морамо извршити. То није ствар може бити само неког одбора него и ваша ствар. Ваше очи и ваше руке морају се свуда видјети и свуда допринијети свој удио. И да би могли докрајчити ову борбу, ми морамо радити на изградњи наше домовине. (Хоћемо!) Кад свршимо са мрским освајачем, кад ослободимо потпуно нашу земљу, рачунамо на вас да ћете бити свуда, гдје је најтеже и гдје ћемо вас звати. (Хоћемо!) Ви сте наша нова армија, армија рада, која ће створити и себи и будућим покољењима бољу и срећнију будућност. (Тако је!)

Према томе, другови и другарице, кад овдје сада приступите своме раду на овом конгресу, величанственом конгресу, ви треба свим тим стварима да се позабавите. Ја сам говорио овдје о вашим задацима. То су ваше дужности, али морам да кажем да ви имате и права, да омладина и у току овога рада и ових напора има пуно могућности да се просвећује, интелектуално развија, да има оно што је младости потребно, то је, да се и весели. Ја мислим да ме нисте криво разумели. Омладина треба забаве, треба свој спорт ради развијања физичке снаге. Она мора имати осим својих школа и разне друге културне институције.

Наша народна власт (Живела!), разумије се, мора водити бригу о омладини, али ако би она пак то пропустила ту и тамо, ако би она то заборавила и ако вас негда неће слушати, дођите к нама и кажите: тако и тако, јер ми хоћемо, јер ми знамо да са младошћу и младом генерацијом можемо постићи циљеве и идеале за које смо се борили, јер знамо да млада генерација улази у ту борбу са чистим срцем и жељом да створи и себи и свим будућим покољењима бољу будућност. Омладина није затрована разним политичким или другим идејама. Она мора да буде надахнута једном идејом, идејом јединства и братства слободне Југославије и идејом стварања боље будућности једне истинске федеративне Југославије. (Живела федеративна Југославија!). Та идеја мора да влада нашом омладином јер сада није време за политизирање или окупљање око ове или оне партије. Ми имамо јединствену организацију у Југославији, а то је Народно-ослободилачки фронт Југославије око кога треба сви да се окупимо. (Живео јединствени Народно-ослободилачки фронт!). Народно-ослободилачки фронт је спасао Југославију. Народно-ослободилачки фронт је спасао наш народ од пропасти иако смо још онда били слаби тај фронт је ипак створио нову и срећну Југославију, јер то је партија у коју се слива сва родољубива омладина, јер то је партија свију поштених Југословена од младости па до даљних зрелих година. Такву организацију ми хоћемо, а ко неће такву организацију значи да не жели добро својој омладини, да не жели добро својој отаџбини. (Тако је!).

Дозволите ми да вас на крају свога говора још једанпут поздравим и да вам напоменем: чувајте све те тековине које су толико много коштале, које су коштале толико драгоцених младих живота. (Слава им!)

У РАВНОПРАВНОСТИ И БРАТСТВУ ЛЕЖИ СРЕЋНА БУДУЋНОСТ НАШИХ НАРОДА

Наш Конгрес је победа јединства и братства

Друг **Стане Кавчић,** председник УСАОЈ-а поздравио је омладину Србије у име Централног одбора Уједињеног савеза антифашистичке омладине Југославије.

Овај ваш Конгрес дошао је као резултат ваше три и по годишње борбе, коју сте започели на улицама Београда и брдима Шумадије, која је донела слободу нашој земљи и дала снаге и омладини у осталим деловима наше државе да и она уђе у борбу против окупатора. Тај ваш Конгрес дошао је као резултат ваших патња, потешкоћа и незаборавних жртава. Али не радује се данас само омладина Србије, него се дане: заједно са вама радује и цела омладина наше Југославије. Ми знамо да не би дошло до овог данашњег празника у Београду, да није било наше заједничке борбе, да није било нашег јединства и братства. Захваљујући томе јединству и братству, данас празнујете ви у Београду а сутра ће исто тако празновати омладина на улицама Загреба и Сарајева, а прекосутра на Цетињу и у Љубљани.

Међу народима Југославије и међу омладином Југославије за увек су престале свађе. У доба тога заједничког суделовања у борби и братске љубави овај Конгрес одиграће велику и значајну улогу. Овај Конгрес поново доказује да је омладина Југославије чврсто решена да иде оним путем којим је пошла 1941 године, када су најбољи синови наших народа отпочели борбу.

Црна Гора ће се борити до победе

У име црногорске делегације говорио је **Гојко Жарковић,** капетан Црногорске Народно-ослободилачке војске:

Поздрављам вас у име оне омладине, која је кроз три и по године муке и патњи била у славним бригадама славнога Пека и Коче.

Ја вас поздрављам у име оне омладине, која је дигла пушку 1941 године и која је часно поднела све муке и патње са IV и V пролетерском бригадом, и осталим црногорским бригадама, борећи се за слободу не само црногорског, него и осталих народа.

Наши борци увек су радо примали вест, да се од нас лево и десно налазе и друге српске бригаде и остале братске бригаде. Млади борци Црне Горе и Боке заједно са осталим борцима Пролетерских бригада прошли су кроз све битке, кроз све офанзиве и најзад дошли да ослободе наш дивни Београд — центар нове демократске федеративне Југославије.

Црногорски народ је поносан што су његови сирови учествовали у борби, што су његови синови помешали крв са синовима браће из Србије, Хрватске и Словеније, са синовима херојског Совјетског Савеза у борби за наш драги Београд.

Ја у име црногорске омладине заветујем се пред вама да ћемо се као што смо се самопрегорно и пожртвовано борили три и по године против непријатеља, да ћемо се заложити да изградимо нашу нову државу, нашу демократску, федеративну Југославију, да ћемо је изграђивати заједно са вама ,онако исто као што смо заједно са вама јуришали на бункере непријатеља са песмом на уснама.

Словенија је увек била с нама

Славка Жагар, борац 45 дивизије поздравља конгрес у име словеначке омладине:

Ми омладинци из Словеначке били смо 23 године угњетавани, 23 године доказивали су нам да је српска омладина против наше омладине, говорили нам да српска омладина жели нашу омладину да поробн, посрби. Ми омладина Словеначке то нисмо веровали.

Но на нашу срећу дошао је дан 1941 године када је наша словеначка Комунистичка партија позвала све нас на борбу против фашистичког окупатора. Омладино Србије, не могу вам исказати колико дубоко осећамо ми Словенци пријатељство и другарство за вашу српску омладину.

Оних дана одржава се и наш словеначки конгрес. И ми ћемо доказати да нећемо онај стари труди режим, да нећемо да мирујемо док по-следњег фашисту не отерамо из наше земље. Ми данас хоћемо доказати да смо слободољубиви, антифашисти, да смо само Титови, да хоћемо само њега, да желимо да се учврсти братство и јединство српског и словеначког народа и осталих народа Југославије, да желимо нов живот у срећи и задовољству, слободи и равноправности.

Почасно председништво Конгреса

Врховни командант НОВ и ПОЈ и претседник Националног комитета ослобођења, маршал Југославије друг Тито;

Врховни командант Црвене армије и претседник Комитета народне одбране, маршал Совјетског Савеза Јосиф Висариоповић Стаљин;

Претседник Сједињених држава Америке г. Франклин Рузвелт;

Претседник владе Велике Британије, г. Винстон Черчил;

Претседништво Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије;

Национални комитет ослобођења Југославије;

Врховни штаб Народно-ослободилачке војске и партизанских одреда Југославије;

Антифашистичка скупштина народног ослобођења Србије;

Главни штаб Народно-ослободилачке војске и партизанских одреда Србије;

Централни одбор УСАОЈ-а;

Извршни одбор Јединственог народно-ослободилачког фронта Србије;

Покрајински комитет за Србију Комунистичке партије Југославије;

Радно председништво Конгреса

Драги Стаменковић, секретар Покрајинског комитета СКОЈ-а и члан Извршног одбора Јединственог НО фронта;

Бора Дреновац, из Београда, члан Привременог секретаријата Главног одбора УСАОС-а;

Зага Стоиловић из Крагујевца, члан Централног одбора УСАОЈ-а и Привременог секретаријата УСАОС-а;

Радован Пантовић из Прокупља, члан Привременог секретаријата УСАОС-а;

Драгољуб Петковић, мајор из Власотинаца, командант 12. српске НО бригаде;

Обрад Лазовић, капетан из Блаца, командант 5. српске НО ударне бригаде;

Милијан Неоричић, члан Централног одбора УСАОЈ-а;

Бора Спасојевић-Драљинац, ударник;

Десанка Синадиновић из Црне Траве;

Нада Драгачевић из Шумадије.

Војводина је данас ратни логор

У име војвођанске омладине говори друг **Ђорђе Никшић** члан Главног одбора за Војводину.

„Већ две године јуначка омладина Срема, Баната и Бачке бори се у јединицама 12. корпуса у славној 16. и 36. дивизији. Већ три године омладина Срема шаље своје најбоље синове, шаље своје борце у војску маршала Тита.

Јуначка омладина Срема дала је 15-хиљада бораца у војску Војвођанске бригаде. Данас се цео Срем претворио у војни логор, нема тамо човека ни детета које не живи у рату и не мисли и не ради на ратни начин. Јединство омладине Војводине исковало се у овој народној ослободилачкој борби. Сремска омладина заједно са српском и осталом омладином учествује у војним јединицама, радним батаљонима и четама и бори се за нову федеративну и демократску Југославију. Омладина Баната шаље сваког дана све више и више омладине у војску маршала Тита. Само у току прошлога месеца послато је 7 хиљада омладинаца у Народно-ослободилачку војску.

Хрватска омладина нас зове да заједнички ослободимо Загреб

Капетан Народно-ослободилачке војске, друг Славко Комар, члан Централног одбора Уједињеног савеза антифашистичке омладине Југославије рекао је:

Друже маршале, другови и другарице, велика ми је част и сретан сам што могу да поздравим најбоље српске омладинце у име младих Хрвата и Срба из Хрватске.

Другови и другарице, нас Хрвате и вас Србе 23 године су делили и хтели су нас међусобно истребити. Ми Хрвати много смо захвални за вечита времена српском народу у Хрватској, српском народу у Босни, српском народу у Србији, што се први дигао на устанак. Али ја у исто време могу с поносом да кажем да хрватски народ никада није био уз такве подле и злочиначке планове. Срца нас свију Хрвата су се цепала када су изроди хрватског народа, усташе, клали српски народ. Усташи и кољачи падали су од омладинских руку.

Хрватска је родила Тита, и та Хрватска не може бити него Титова. Кад кажем Титова ја ту мислим југословенска. Ми Хрвати не можемо себи замислити слободну и велику Хрватску без слободне и велике федеративне Југославије. У име хрватске омладине, ја позивам вас младе Србе да дођете у Загреб, у Карловац, у Вараждин, Сушак, у нашу Истру, па да онда пођемо у Словенију и са нашом браћом Словенцима да кренемо докле стигнемо.

Радно претседништво

Нашем хероју

ПРЕТСЕДНИШТВО
АНТИФАШИСТИЧКОГ ВЕЋА
НАРОДНОГ ОСЛОБОЂЕЊА
ЈУГОСЛАВИЈЕ

Да би се великом војсковођи народа Југославије, иницијатору, организатору и руководиоцу њихове народно-ослободилачке борбе, Маршалу Југославије Јосипу Брозу-Титу, одало заслужено признање за изванредне заслуге на организовању Партизанских одреда и Народно-ослободилачке војске Југославије, за генијално руковођење њиховим операцијама и при томе испољену упорност и јунаштво, као и да би се пред свима народима Југославије видно обележиле историске заслуге нашег народног вођа на стварању братства и нераздруживог јединства наших народа, збратимљених у демократској федеративној Југославији,

Претседништво АВНОЈ-а, на предлог Велике антифашистичке народно-ослободилачке скупштине Србије

О Д Л У Ч У Ј Е

да се Врховном команданту Народно-ослободилачке војске и Партизанских одреда Југославије, Маршалу Југославије

ЈОСИПУ БРОЗУ-ТИТУ

додели назив Народног хероја

У Београду, 19 новембра 1944.

Секретар
Родољуб Чолаковић, с. р.

Претседник
Др. Иван Рибар, с. р.

НАШ ТИТО

Ко је присуствовао оном величанственом сусрету младих Србије са њиховим великим другом Титом, тај је занавек обогатио своју душу једним незаборавним доживљајем и успоменом. Кад је ушао Тито и стао пред хиљаде младих, хиљаде руку претворило се у једне, руке оног који га је први познао. Сала је наједном постала налик на цвет са хиљадама уздигнутих и отворених круница, на нежну птицу са хиљадама крила која су у један мах затреперила. Овај сусрет личио је на сусрет који се, чини ти се, вековима спремао и чекао свој дан и зато је сад тако снажан и буран, јер из њега бије вековима таложена снага. Тог вечера као да си у рукама имао један историјски догађај, као да си руком дидиривао један сан који се остварује пред твојим очима. Име Тита пунило је салу и да ничег другог није било, ни речи завета и обећања него само оног њихања глава и руку које као у заносу забораваљају на време и посао док изговарају то име, па би било довољно да се сазна — да су с тим именом на уснама умирали младићи и девојке, да су с тим сном и жељом да га виде млади дечаци израстали у хероје. Млада Србија и највећи човек народа Југославије стали су, истовремено, једно према другом као стари знани другови, који су много добра и много зла заједно видели; као јунак према јунаку што су много победа заједно задобили, па опет хоће да се договоре о новим победама и један другом одаду признање.

Омладина Србије можда није ни чекала тако високу оцену од вође свих народа Југославије:

„— Ми дугујемо омладини Србије врло много . . .

— Омладино Србије, била си носилац оне велике наше идеје братства и јединства народа Југославије.

— Гледао сам омладину Србије . . . у борби у најтежој студени, скоро полубосу у Босни 1941—1942 године, видео сам је у Босанској Крајини, у Далмацији — свуда."

Средњошколка на галерији, млада сељанка за претседничким столом, омладинац-командант и јунак из прве пролетерске постали су кроз то признање једно и сваки је сигурно зажелео тог тренутка да учини још неко велико дело да би био заслужан тог признања, сваки се хтео још једном одужити за тако високо признање. И никад ваљда више снаге и спремности није садржавала једна реч као оно омладинско „хоћемо" — тај једнодушни одзив који је пратио сваки постављени задатак. Тако само истински вођ и друг, маршал Тито, на очи свих, једном речју уједињује хиљаде људи за велика дела, хиљаде омладинаца Србије за борбу до победе.

Његово име на овом конгресу било је симбол јединства и омладине свих народа Југославије. Најлепши међусложни поздрав омладине наших народа био је тог вечера: ми смо Титови, само Титови. Тако је рекла млада Словенка, тако Македонац, тако сви остали, а то је значило — ми смо јединствени, ми смо омладина која ће једна за другу, за све народе Југославије, за Тита, ва победу да дâ своје животе. Јединство омладине оваплоћено је у имену друга Тита. То јединство и јесте маршалу Југославије другу Титу најлепши дар Првог конгреса антифашистичке омладине Србије.

Само близак човек и друг, само сигуран у стварно јединство омладине и спремност да се жртвује, може да јој прије речима: „ви морате бити спремни на надчовјечанске напоре"... „рачунамо на вас да ћете бити свуда гдје је најтеже и гдје ћемо вас звати" — и да на то добије једнодушни поклич: — хоћемо! хоћемо! — Та дубока повезаност и одданост омладине Србије другу Титу изражена је једнодушном жељом у ћеном поздраву: „Учитељу наш, драги Тито, највећи пријатељу младих... Ми желимо да нас Ти, који си нас водио у најтежим данима, спасао и ослободио, обезбедио срећнију будућност нашим народима, да нас и сутра у слободној домовини водиш ка напретку и бољем животу."

Десетинама пута поздрављала се омладина Србије са другом Титом, желела да јој се окрене лицем, упорна у тој жељи коју није могла да савлада. Друг Тито јој је испуњавао жељу утишавајући је дивним, очинским покретом руке и топлим, срећним осмехом на лицу. А сала је постала тиха, скоро нема за тренутак, тек кад је друг Тито изишао.

Поздравни говори

Најмилији поздрав — поздрав Совјетске омладине

У име омладине Совјетског Савеза мајор Воропајев поздравио је омладину Србије и између осталог рекао:

Од првог дана злочиначког напада хитлеровских банди на вашу земљу, ми смо свом душом, свима мислима били с вама, драги другови, ми смо са осећањем дубоког усхићења пратили вашу мушку борбу под руководством вође народа Југославије маршала Тита. (Бурно одобравање и поклици: Живео Тито!)

Својим беспримерним отпором, ви сте показали свету, да нема те силе која би могла да баци на колена слободољубиви и горди словенски народ. (Бурно и дуготрајно одобравање). „Радије смрт, него ропство" — написали сте ви на својој застави и пронели сте је честито кроз године тешких искушења и жестоких бојева. Име младог српског хероја Иве Рибара, славни подвизи омладине Шумадије и многих, многих других ућиће у историју као симбол љубави према отаџбини.

Наши задаци

Др. Синиша Станковић, претседник Антифашистичке скупштине народног ослобођења Србије, поздрављајући Конгрес, између осталог рекао је:

Ви, чији су старији другови не само под окупацијом, него и раније морали да ћуте и да само на састанцима сасвим интимно могу да говоре и да кажу своје жеље и своје тежње, Ви сте дочекали тај велики дан и отуда је наша радост необично велика.

Први је задатак, да ви вашим еланом, вашом борбеном снагом помогнете дело, које још није довршено, дело ослобођења земље. Јер, још делови Југославије, а делом чак и Србија, нису ослобођени. Делови и крајеви Југославије, где непријатељ још хапси и убија, где још притискује наше становништво, он је још ту и спреман је да у последњем тренутку почини иста зла која је и раније чинио. Потребно је изнад свега да помогнете да непријатељ буде потпуно уништен, да буде дефинитивно избачен из наше земље. Тога ради и ваши напори треба да буду упућени томе циљу и победоносном завршетку рата. Не треба мислити да ће се тај победоносни завршетак рата допринети само пушком у руци, вас очекују и други задаци у позадини. Рат се може добити не само са пушком, него и са добро организованом позадином. Зато ви са вашом енергијом и вашом истрајношћу можете да помогнете и да доведете рат до краја. (Сложни узвици: Хоћемо!)

Други је задатак, који је исто тако велики, који је исто тако велики, који је исто тако узвишен, јесте задатак„ који пре свега има да падне на ваша рамена: задатак обнове и изградње земље, али не обнављати да би се обновило и поправило и да би се вратили на оно што је раније било. Историја не зна за повраћај и обнову оног што је било већ треба припремати услове за нове велике узвишене задатке који треба да падну на вас омладину. Јер, тековине, које смо нашом ослободилачком борбом постигли, велике тековине демократије и основна начела федеративног уређења земље, тековине братства међу народима у Југославији ви морате чувати и те тековине су суштина и дају услове, основне услове за изградњу једног новог бољег и срећнијег живота Србије и читаве наше шире домовине Југославије.

Наша Савезница Енглеска поздравља нас

У име енглеске војне мисије при Врховном штабу НОВ и ПОЈ потпуковник Максвел поздрављајући Конгрес каже:

Ви сте изабрани да присуствујете овом Конгресу не као безбрижни омладинци и омладинке, него као стубови мудрости, одважности и храбрости Нове Србије.

Ваши очеви и браћа пали су у борби за слободну и демократску државу, коју ћете ви наследити. Рекао бих да у овом уморном свету ви имате виталност и енергију да усавршите нове вредности, не материјалне већ духовне.

Завршимо дело ослобођења

Др. Благоје Нешковић члан Предизиума АВНОЈ-а поздрављајући Конгрес у име ПК за Србију Компартије Југославије:

Историске одлуке које су донете на Великој народно - ослободилачкој скупштини Србије, овде, резултат је тих напора, које је полагао српски народ у току овога рата уз помоћ свих осталих народа Југославије. Сви ови успеси, другови, чије плодове данас користи наш народ за докончање светог ослободилачког рата, и ваше је дело.

Прве пушке осветнице и у Србији и у Београду и у свим градовима, по пољима и шумама Србије испаљене су из омладинских руку. (Бурно пљескање.) Данас ти првоборци, данас та омладина Србије мора и даље раме уз раме са осталом омладином Југославије да иде у борбу до коначног ослобођења наше земље. Данас није потребно никога убеђивати да се омладина Србије у народно ослободилачком покрету збила око нашег војсковође и предвдника друга Тита.

Бугарска омладина хоће братство

У име бугарске омладинске делегације говорио је Данчо Димитров Кнев:

Данас кад заседава Ваш конгрес позади Вас се налази поштени и херојски бугарски народ са својом омладином на фронту и у позадини, за Вама стоји нова демократска и антифашистичка Бугарска.

Туђински режими код нас као и код Вас, потпуно страни омладини и народу, бацили су наше народе у три братоубилачка рата. Проливена братска крв и брда братских костију цементирали су наше братство, јединство и савез.

Бугарска народна антифашистичка омладина никада није била за национално угњетавање. Она је желела и жели да живи у братству, јединству и савезу са демократском српском омладином.

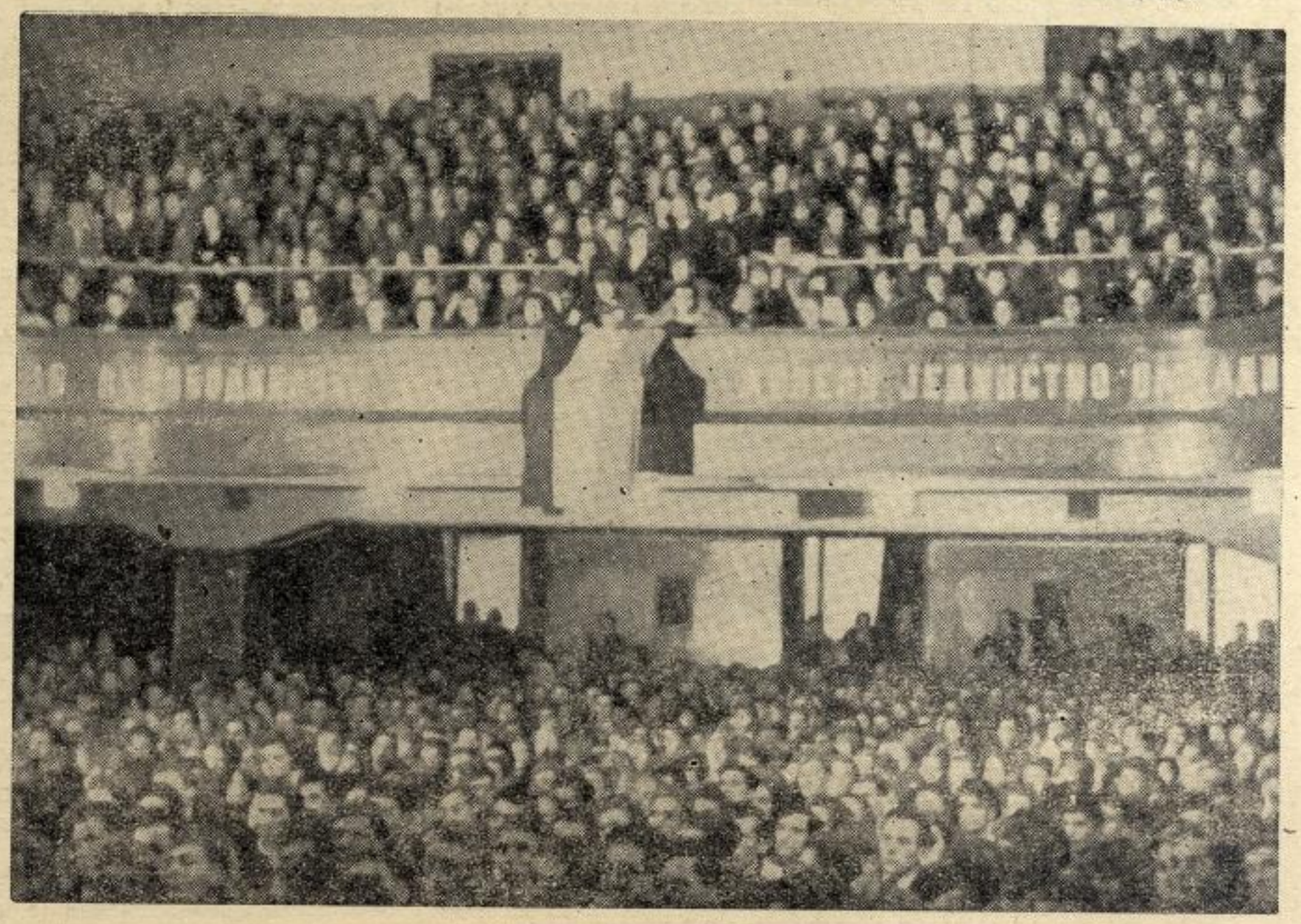
Наша омладина жели да живи и да ради у јединству и савезу са демократском хрватском, словеначком, босанском херцеговачком, црногорском и македонском омладином.

Признање

Мома Марковић, потпуковник, шеф персоналног одељења Главног штаба НОВ и ПОЈ поздравља омладину Србије:

Драги маршале, другови и другарице, омладино наше Србије, за велика дела, која граде наши народи, ви сте омладино наша највише дали. Ако меримо по проливеној крви, ви сте највише и ту дали, ако меримо по истрајности и ту сте први били у редовима нашим. И на бојном пољу као и свуда ви дајете доказе љубави према своме народу. Ви највише схватате да рат још није готов, ви највише схватате да пароли: „Све за рат" треба до краја спровести, да цео народ има да ради само за рат, за победу.

Ваш данашњи Конгрес није само велики празник славне победе, ваш данашњи Конгрес није само манифестација нашег народа, он је Конгрес младог поколења Србије које спрема да оствари оне задатке које је овде баш на овом месту поставила прва Антифашистичка скупштина народног ослобођења Србије.

Делегати омладине Србије на конгресу

АВНОЈ ОДАЈЕ ПРИЗНАЊЕ УСАОЈ-у И ЛОЛИ РИБАРУ

Претседништво Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије

ОДЛУКА

о одликовању **Ивана-Лоле Рибара** орденом Народног хероја

Да би се одало достојно признање за ванредне заслуге **Ивану-Лоли Рибару,** секретару Централног комитета Савеза комунистичке омладине Југославије, на пољу скупљања омладине у редовима народно-ослободилачке борбе, за неуморни, предани и пожртвовани рад на остварењу и учвршћењу братства и јединства омладине свих народа Југославије, и ванредну храброст и јунаштво које је код тога показао,

Претседништво Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије, на предлог Врховног команданта НОВ и ПОЈ, маршала Југославије Јосипа Броза-Тита

одликује Ивана-Лолу Рибара орденом Народног хероја.

У Београду, 18 новембра 1944 год.

Секретар
Р. Чолаковић, с. р.

Потпретседник
Моша Пијаде, с. р.

Претседништво Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије

ОДЛУКА

Да би се одало заслужено признање беспримерном хероизму наше омладине на фронту, у позадини и још неослобођеним крајевима наше отаџбине и да би се видно обележиле пред читавим народом изванредне заслуге Уједињеног савеза антифашистичке омладине Југославије на окупљању омладине свих народа Југославије ради борбе против фашистичких освајача и њихових слугу, као и за заслуге на неуморном изграђивању братства наших народа.

Претседништво антифашистичког већа народног ослобођења Југославије на предлог Врховног команданта НОВ и ПОЈ, маршала Југославије Јосипа Броза-Тита

ОДЛУЧУЈЕ

да се одликује орденом **народног ослобођења Уједињени савез антифашистичке омладине Југославије.**

У Београду, 18 новембра 1944

Секретар
Р. Чолаковић, с. р.

Претседник
Др. И. Рибар, с. р.

Када је потпретседник АВНОЈ-а Моша Пијаде предао орден Народног хероја другу Рати Дугоњићу, најближем сараднику Иве Рибара, омладинци су, испуњени захвалношћу према неустрашивом борцу и организатору омладинског покрета, осетили величину тренутка. Рато Дугоњић је пришао оцу погинулог хероја др. Рибару. Одједном је настала тишина. Она је говорила много. Напори, жртве, борбе, победе и признања, читав онај прећени пут, све што је било и што је, прострујало је салом. То је деловала она снага која излази из жртава хероја-људи палих за слободу свога народа. Рато Дуговић је од узбуђења једва могао да говори.

— Наш Иво, друже претседниче, за нас је значио много. Данас о Иви не можемо да говоримо, не можемо зато што нам сузе на очи долазе. Али кад погледамо дело Иве Рибара, дело које је сада овде пред нама, кад знамо да је у орден Народног хероја, кога је заслужила омладина Југославије, уграђена и крв нашег Иве, ми не можемо даље да говоримо. Друже докторе, друже претседниче АВНОЈ-а, орден Народног хероја наших палих бораца предаје се њиховим породицама ако су оне достојне тога. Ја мислим да се у Југославији може мало наћи породица и очева који би достојније примили орден Народног хероја њиховог сина но што сте Ви.

Ја извршујем налог друга потпретседника АВНОЈ-а Моше Пијаде и предајем Вам овај орден. Чиним то са искреном радошћу, зато што је Ваша породица, што сте Ви заслужили можда више него ико други да ваша кућа чува тај орден докле траје света и века, да се поноси њиме, јер има чиме да се поноси. Друже докторе, изволите примити орден.

Нека је слава Ивану-Лоли Рибару, великом нашем другу!

Нека живи велико дело нашег друга Лоле Рибара, Уједињена омладина Југославије!

Претседник Централног одбора УСАОЈ-а Стане Кавчић говори после примања ордена

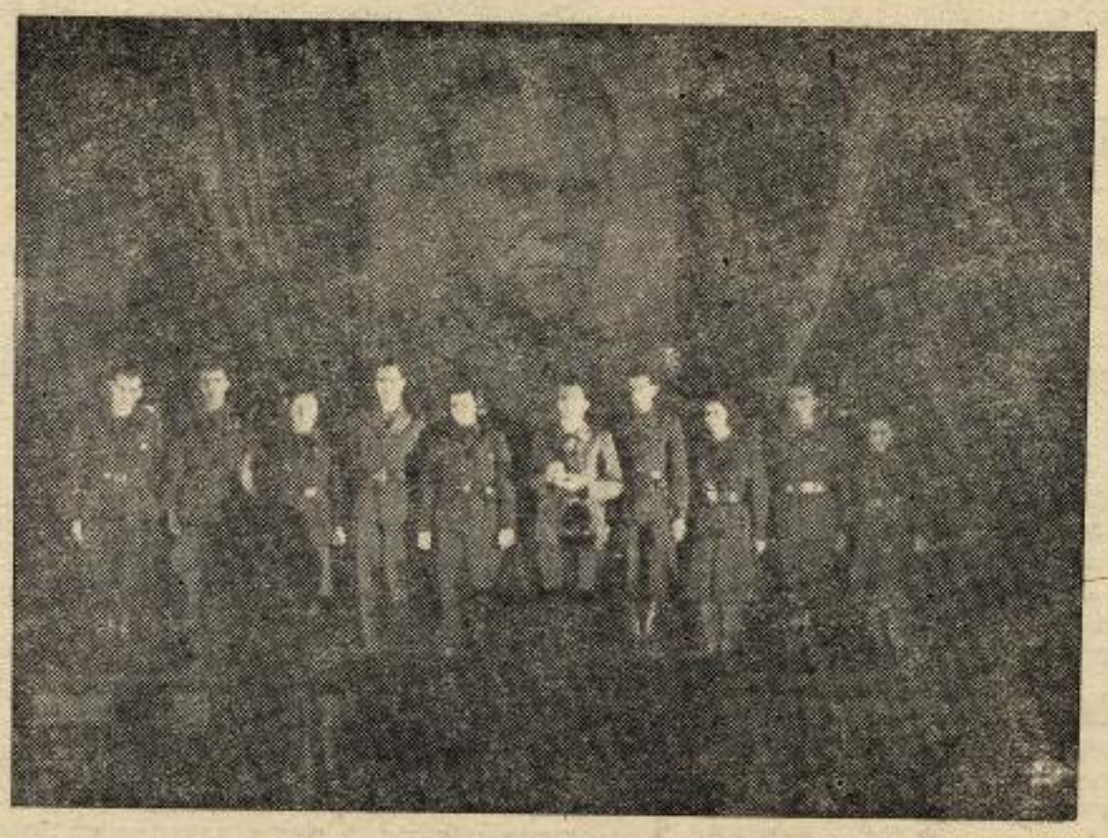
Приликом предаје одликовања УСАОЈ-у претседник АВНОЈ-а др. Рибар рекао је између осталог:

— Ја сам се, омладинци и омладинке, повезао са вама и никад се од вас нећу растати. Док год будем жив, ја ћу тражити вашу сарадњу, јер код тога остајем, у то верујем, и у то ћу увијек вјеровати, јер у вашој сарадњи ја видим нову Југославију, нову демократију, нову народну власт, и да ћемо заједничком сарадњом све старо отстранити.

Користим ову прилику, омладинци и омладинке, да као претседник АВНОЈ-а на крају поздравим овај ваш конгрес. Интересовао сам се за ваш рад од почетка до краја. Он је заиста опсежан и велик. Антифашистичка скупштина је збиља у смерницама и на основи закључака Конгреса одржаног у Дрвару, дала све оно што је потребно нашој федералној Србији у нашој демократској федеративној Југославији, да се изграђује на основу праве демократије, да се изграђује права народна власт у духу одлука Другог заседања АВНОЈ-а.

У име УСАОЈ-а одговорио је друг Стане Кавчић:

— Ово одликовање је мало по своме облику, али по своме садржају, по својој суштини, оно је велико. Велико је због тога што је у њему много наших патњи, што су у њему утеловљене наше снаге и све оно што смо до сада дали у овој великој борби, што су у њему утеловљене наше најбоље младе снаге. Давали смо их на улицама Београда, по брдима Босне и Херцеговине, Црне Горе и Словеније, у равницама Војводине и Славоније, на обалама Далмације и у Македонији. Али упркос тога што смо дали толико снага, ми ипак данас у овом моменту осећамо у себи нове снаге какве до сада нисмо осећали никада. Те снаге драги претседниче, молим вас поручите то нашем Антифашистичком већу, поручите то нашем драгом маршалу Титу, поручите то народима — те снаге су на расположењу нашој новој, срећној и слободној Домовини федеративној Југославији.

Претседник АВНОЈ-а Др. Иван Рибар предаје орден Народног ослобођења присутним члановима Централног одбора УСАОЈ-а

Др. Рибар љуби друга Рату Дугоњића који му је предао на чување орден Народног хероја његовог покојног Лоле

Младост

Топлица никад није била покорена

Говори друг Божидар Михајловић из Топлице, претседник Окружног одбора УСАОС-а.

„Топлица, односно топлички округ, долази са Добричем, Косаоницом и Треском. Они су сви у току ове три и по године борбе поднели велике тешкоће. Али ни најтежи тренуци нису поколебали омладину у борби, јер је она носила у себи име Тита. У то време по Топлици разлегала се песма. Разлегала се песма по Јастребцу у оно време, када се мислило да ће и то гнездо слободе да буде уништено.

Не могу, а да не споменем тешке дане у зиму 1941-42 године, у пролеће и летњих месеца 1942 године, кад су беснеле потере Аћимовићеве, бугарске и немачке, и кад је 30 хиљада непријатеља опколило наше одреде и навалило на народ у Топлици.

Поред оружаних подвига наша омладина је и на политичком пољу одиграла врло важну улогу. Под заштитом пушке омладина округа топличка одржала је 3.050 већих састанака, на којима се упознавала са Титовим покретом, са одлукама другог заседања АВНОЈ-а, као темељима нове федеративне Југославије.

Својим сталним прилозима омладина топличког округа дала је друговима на фронту 4,200.000 динара, сакупила 36.000 кг. жита, 900 кг. кромпира, 5.500 кг. пасуља. Омладина није дозволила да другови иду на фронту боси и голи и помагали су их одећом и обућом. Тако су сакупили 4.800 пари чарапа, 700 пуловера и 1.900 пари одела.

Тако се бори Титов официр

Драгољуб Петковић-Столе.

— Ми никад не можемо да заборавимо другове који су се сјајно борили: Они су нам давали потстрека да се и даље боримо и да јуришамо на непријатељске бункере. Кад сам нападао са својом четом на зликовце недићевце и дражиновце, мене су зликовци ранили рафалом на неколико места, али су ме борци, моји другови, изнели из првог борбеног реда, превили ми ране, па су онда наставили даље да се боре. Ситуација је била врло тешка. Другови су ми нашли склониште, и оставили ме да лечим ране. Недићевци и дражиновци трагали су за мном да сазнају у ком сам склоништу да би ме ухватили. Зликовци су блокирали склониште, поставили митраљезе и рекли ми: Бандите, излази и предај се! У томе моменту ја извлачим револвер и скочим против њих стопедесеторице, али будем рањен у обадве руке и груди. Све то, другови моји, за мене није било ништа, јер сам био спреман и желео сам да непријатеља до краја уништим. Тада, не осећајући страх, скочио сам четири пута на митраљез, побио митраљезце и прокрчио себи пут ка слободи. Одатле ме моји другови преносе у Власотинце, где смо опет наишли на зликовачку заседу која је претила да нас уништи. Ја сам се тада везао каишем за тарабу, јер више нисам могао да стојим, па сам ипак водио борбу.

Зликовци су ме ухватили, батинали и мучили, али када су ме извели на стрељање, једина ми је мисао била да скочим. И скочио сам, отео пушку од стражара: уместо да он мене убије, убијем ја њега!

Пета офанзива — најтежи испит

Даница Милосављевић.

Морам да поменем ону најтежу офанзиву, V офанзиву, где смо били обручени с неколико обруча и то не само ми него и многе бригаде. То су баш најкрвавије борбе где су наши другови хватали за цев митраљеза, ускакали у непријатељске бункере. Ту је наш други батаљон заузео положај и тиме је омогућио пролаз целој нашој војсци из тога обруча.

Други пут кад смо пошли у Србију опет смо били опкољени од 18.000 четника Драже Михајловића. Није било мостова, требало је правити неко прелазно средство. Наши другови су направили чамце и почели смо да се пребацујемо. Пала су наша два друга. Ми смо пошли даље: требало је да пређемо Лим. Јавило се 120 бомбаша из 1. нашег батаљона, који су под кишом куршума прешли на другу страну. Тога дана онемогућен је био прелаз, пошто нисмо могли да направимо чамце. Сваки су нам потапали. Али наши другови који су прешли реку, нису стали. Морало је за њима кренути много четничких бандита да их тражи, но нису им могли ништа. Ти другови дошли су к нама после два месеца и донели један топ Крајишкој бригади.

Кроз ове наше тешке и крваве борбе пало је много наших другова. Кад говорим о палим друговима, не могу а да не поменем неколико њих, као што је био наш омиљени друг, заменик команданта бригаде народни херој Луне. Поменућу још Буху и Сирогојна, два мала бомбаша, чије су бомбе плануле у свакој акцији и чији су се мали детињи гласићи чули уз звук сваке експлозије.

Поред борби хоћу да вам кажем шта смо ми створили за ове три године.

Ми смо се такмичили у томе, који ће батаљон више непријатеља убити, такмичили се у културним приредбама, такмичили се ко ће бити највећи и најбољи бомбаш. Наши су омладинци поносни што могу рећи да су борци за бољи живот нашег народа, да су достојни потомци наших предака, што могу рећи да су Титови бојници, да су Титова армија.

Глас оптужбе

Радомир Николић.

После нечувене и подле издаје великосрпске хегемонистичке клике, која је владала бившом ненародном и реакционарном Југославијом, настали су страшни и тешки дани за наш народ и нашу омладину. Над нашим мирним селима летеле су немачке штуке, по шумама и селима су били четници, а жандарски кундаци ударали су по леђима нашег народа. На позив народне Комунистичке партије која је високо подигла барјак слободе, одазвала се омладина нашег краја. И сваки онај који се усудио да нечим покаже да није на страни дивљих хорди Драже Михајловића, био би убијен. Дело тих бораца за краља и отаџбину јесте попаљени Трбовац, јесу попрскане улице топлом и невином крвљу слободарских трбовчана, који су побијени од стране крвавог Лазовића. За неколико сати ти четнички зверови Лазовић и Калабић, у име краља и отаџбине, поклали су око 70 трбовчана. Њихово дело, био је и случај у Раниљу, у космајском срезу, где су пијане звери четничке упале у једну кућу и не питајући ни ко је крив ни ко је прав, поклали редом и жене и старце и децу.

Али ма колико да су криви чупави кољаши, толико исто је крива и избегличка влада у Лондону и сам краљ Петар II. Јер они, који су насртали на част наших сестара, који су палили наше домове, клали нашу браћу и сестре, викали су: „Живео краљ Петар II."

У име свога краја подижем глас оптужбе против свих кољаша Драже Михајловића и издајничке лондонске владе на челу са Краљем Петром II. У име у црно завијених мајки, у име сестара на чију су част насртали четници Дражини, у име проливене крви наших другова, тражим освету, и само освету! Освету траже гробови расејани по Космају, Јасеници и Подунављу, освету траже наши другови, који су славно дали животе за нашу домовину!

Шумадија се заветује

Нада Драгачевић.

Омладина Шумадије, омладина округа крагујевачког доста је дала и радила за народни фронт и борбу. Она је стварно показала шта значи српство! Она то није причала по зборовима као љотићевци, недићевци и дражиновци, већ је то на делу показала. Она се борила са пушком у руци, а наши другови са бомбама су јуришали на немачке бункере.

Другови и другарице, ја вам говорим оно

Сведоче говори

у што сам убеђена: омладина Шумадије, омладина Крагујевца, испуниће све оне задатке које нам поставља наш друг и маршал Тито, као и све оне задатке које пред нас ставља I Конгрес антифашистичке омладине Србије.

Београд тражи освету

У име омладине Београда говори другарица РАНКА БОЖОВИЋ, чланица Месног одбора Савеза антифашистичке омладине Србије.

— Још раније пре окупације омладина Београда борила се и дизала снажне протесте против свију гадова, плаћеника и петоколонаша који су је спутавали, који јој нису дали живети и који су хтели да од наше омладине стве-

Ми смо млада војска Титова
С нама иде наш народ сав,
Наша земља биће слободна
Само Тито нек нам је здрав.

ре фашистичку омладину. Омладина Београда заједно са целокупном омладином Југославије била је та која је 1941 године од првих дана окупације дигла се у снажну борбу и проливала своју крв по улицама Београда, по радионицама, по школама, по злогласној Главњачи, у логору на Бањици, да би допринела да се успе у овој светој борби. Сећамо се још и данас наших храбрих другова, сећамо се још и данас Јосипа Шорла, члана СКОЈ-а друга Богдана Велашевића, мале петнаестогодишње Зорице Божовић и осталих наших другова који су достојно са песмом на устима ишли у смрт, јер су знали за шта умиру, јер су знали да умиру за свој народ.

Ми ћемо осветити наше другове. Ми ћемо гонити фашистичке гадове Недића, Михајловића, Драгог Јовановића и Пећанца и све остале и онога Бећаревића, па макар и до Берлина. Београд је слободан. Београд данас прославља величанствен празник. Слободарска омладина некад поробљене, а никад покорене Србије данас одушевљено кличе своме слободном граду, својој Народно-ослободилачкој војсци, своме великом вођи и другу маршалу Титу. Ми омладина Београда поносни смо да смо дочекали тај дан. Знамо да су у тој борби пале многе жртве, али знамо да оне нису биле узалудне.

Херојски се борила Црна Трава

Ставра Стоимировић.

— Омладина пиротског округа преживела је нарочито тешке дане за време Југославије. Тај крај је врло оскудан и економски сиромашан. Народ и његова омладина издржавали су се од своје мизерне зараде, коју су стицали на мучном и тешком печалбарском раду широм наше земље. Омладина Пиротског краја радила је дању и ноћу по Београду, узидујући своју младост у београдске палате. Данас је омладина пиротског округа у редовима Народно-ослободилачке војске. Та омладина је од првог дана устала против окупатора и издајника српског народа.

Једина партија која је остала верна своме народу, била је Комунистичка партија. С тога је почела осветничка пушка младих синова Црне Траве и Лужнице да ради још од првог дана. Наша омладина није остала само у пиротском округу, она је отишла у све делове Србије, па је прелазила и на бугарску територију, где је заједно са бугарским партизанима водила борбу против бугарских зликоваца и фашиста.

Наша омладина, кроз рад и кроз борбу створила је прву лужничку радну бригаду, која уједињава сву омладину на раду при подизању кућа које су срушили бугарски фашисти, и при поправци порушених пруга и разорених друмова. Радна бригада омладине дала је један батаљон НОВ-у. Сва омладина ставила се на расположење народно-ослободилачким одборима и спремна је да се потпуно заложи у извршивању задатака које јој они постављају.

Омладина Србије иде путем првоборца

У име I пролетерске бригаде говорио је политички комесар друг Мирко Јовановић.

„За три године рата омладина Србије у пролетерским јединицама показала је да она воли своје домове и мрзи окупаторе и издајнике и да ће мрзети и уништити издајника Дражу Михајловића као и све остале наше издајнике. На крвавим бојиштима у Босни, Црној Гори и широм читаве Југославије борила се наша омладина са свим оним љубитељима праве слободе, чиме је ударен најчвршћи темељ наше нове федеративне Југославије. У тој заједничкој борби омладина Србије је показала да она жели и да хоће да се бори све дотле док се наша Србија и читава наша Југославија потпуно не ослободи фашизма.

Данас у нашу војску ступају нови борци Србије. Ти нови борци показали су већ својим делима на Убу, у Ваљеву, Београду и у многим другим местима, ликвидирајући и рушећи немачка и фашистичка утврђења, да омладина Србије иде путем којим су пошли њени најбољи борци 1941 године."

Код партизана нашла сам породицу

Из говора Гордане Михајловић.

Још пре ступања у партизански одред морала сам размислити о својим личним стварима.

У партизанским одредима нашла сам све што сам оставила: и кућу и породицу, а нашла сам остварење идеала који су суштина живота сваког поштеног омладинца.

Међу четницима имала сам могућности да их посматрам у њиховој најбољој снази, управо у њиховој најмањој снази. Када су 1943 године били на власти у Србији, они ни једног момента нису учинили ништа за српски народ. И не само да нису ништа учинили, него су чак народ мучили. Живот четника развијао се по кафанама и коцкарницама које су основали на терену.

...Морамо да будемо чврсти. Морамо заборавити на себе. Морамо се потпуно слити са нашом јединицом. Морамо увек имати пред собом наше заједничке циљеве. Морамо заборавити и наше најближе и морамо их извести пред суд да одговарају за своја дела. Морамо имати пред очима само једно: Нашу борбу за остварење наших великих циљева.

Домовина нас зове

Милан Косановић.

Другови и другарице, да вам је само доћи па погледати када другови без ногу или без очију, рањени, леже у кревет и разоварају:

— Ми лежемо у меку постељу, а како је сада нашим друговима у домовини, где они леже? И не само то, када седају за сто и једу питају се:

— Да ли они у домовини имају шта да једу? Другови и другарице, њихова љубав према домовини се не може исказати. Њихова најмилија песма коју су испевали у Италији то је: „Домовина, домовина зове нас..." Једом приликом кад је било речи за скупљање прилога за наше другове, један друг без обадве ноге дао је цело своје следовање са речима: — Ја ћу сутра добити друго, то ме следовање чека, а да ли ће моји другови у домовини шта добити? Они немају чему да се надају, да отму од непријатеља, ако шта има.

Чачани нису ћутали

Из говора Милосава Ђурића, секретара општинског одбора УСАОС-а у Чачку:

Омладина Чачанског округа, пала у ропство непријатеља, није хтела покорно да ћути, није могла да трпи зулуме, прогањања, злочинства која су непријатељи и окупатори уз помоћ српских издајица чинили над народом, а у првом реду над нашом омладином. Она се сврстала и створила мали али неустрашиви и храбри чачански партизански одред. Тај одред иако је имао против себе неколико хиљада непријатеља, иако је био мали — од свега 15—20, а највише 30 људи, није се страшио нити се дао уништити, већ је кроз цеви свога оружја, кроз цеви неустрашивих бораца — омладинаца, прекосно одговарао непријатељу. Какве је тешке борбе водио мали чачански партизански одред, најбоље нам говоре борбе, најбоље нам говоре губици, које је он претрпео за ове три године! Таква је само једна борба 1943 г. марта месеца, у којој је од 25 другова бораца пало 14 партизана херојском смрћу. Пало је још много и много дичних синова наших, Радован Јовановић, Мица Вучетић и др.,

БОРБА ОМЛАДИНЕ СРБИЈЕ ПРОТИВ ОКУПАТОРА И ДОМАЋИХ ИЗДАЈНИКА

Данас, на нашем конгресу одлучно можемо рећи оно што неће да схвате извесни мрачњачки противнародни елементи код нас и на страни, а то је, да би борба српског народа била далеко успешнија и јача, а да би жртве биле мање да није било срамне издаје југословенске избегличке владе на челу са краљем Петром II организоване и спроведене преко њеног агента издајника Драже Михајловића. Братоубилачки рат, прикривена и отворена сарадња са окупатором, у борби против партизана, масовно клање и убијање српске родољубиве омладине, уз то најдрскија лаж и клевета у савезничким земљама и иностранству о нашем народу, то је биланс те срамне политике сведене на то да се остваре циљеви противнародне угњетачке клике коју је претстављала избегличка влада у Лондону. Цео југословенски народ дубоко је пекла издаја југословенске избегличке владе у Каиру, Лондону. Вашингтону. Али та издаја није никог тако болела као српски народ, српску омладину. Српска омладина, српски партизани никада не могу да забораве оне дане када је савезнички радио пренео лажни извештај југословенске владе о борби Драже Михајловића против окупатора приписујући му борбе које су водили партизански одреди.

Референт друг Радован Пантовић

Памте млади партизани Јастрепца и Јабланице када је избегличка влада преко радио Лондона користећи необавештеност савезника, јављала да су Дражини четници водили борбу за Лебане док су у тој борби дали животе млади партизански борци, најбољи синови нашег народа. Никад не заборављају наши млади борци да су они лили крв на пругама и мостовима рушећи их и онемогућујући Немцима пљачку и снабдевање фронта, док су се те акције приписивале четницима Драже Михајловића који су заједно са Немцима и Недићевим жандармима чували баш те мостове и пруге. Злочини које су извршили четници Драже Михајловића по својој језивости не изостају иза злочина немачког Гестапо-а. 20 младих партизана из Расинског одреда убијених у Стублу од стране четника, продати Немцима по цени 5.000 дин. за једног, показивали су невиђену беду и варварство тих чупавих Дражиних убица. 72 заклана у Вранићу, 22 у Копљарима, 80 у Кривом Виру, Бјелашници и Рготини, 130 девојака из ужичког села малтретираних и убијених, Западна Морава која је носила лешеве покланих, то је дело Драже Михајловића и његових господара југословенске избегличке владе. А неколико немачко-четничко-бугарских офанзива на Јастребац, Топлицу и Јабланицу, Космај и Озрен саме су по себи најбоља слика издаје Драже Михајловића. Наша омладина у позадини и на фронту свесно се борила против Драже Михајловића и мрачњачких планова избеглица у Лондону. Многи омладинци и омладинке, знани и незнани хероји, полагали су своје младе животе не само у борби против окупатора, већ исто тако и против сваког покушаја да се поврати стара, ненародна управа Југославије и великосрпска владавина. Српска омладина је поред жеље за ослобођење испод фашизма испољила жељу и борила се за нову Југославију као братску равноправну заједницу свих Срба, Хрвата, Црногораца, Словенаца и Македонаца.

Али једна је чињеница да се српска омладина борила, да се бори, и да ће се борити до потпуног уништења тих замаскираних и јавних непријатеља, како против оних споља, тако и против оних изнутра који су најопаснији а који покушавају да успоре, ометну и изнутра саботирају остварење великог дела — учвршћење великих тековина народно-ослободилачке борбе. Наша омладина диже и још јаче ће дићи свој глас да би општенародни глас оптужбе громкије одјекнуо и захтеваће да сви злочинци и издајници ма где они били и ма како се звали, у будућности на челу са њиховим вођама и покровитељима буду изведени пред народни суд и заслужено кажњени.

Народно-ослободилачка борба у Србији је од пролећа 1944 г. добила карактер општенародног устанка. Нове дивизије и корпуси, заједно са дивизијама из Босне, Хрватске и Црне Горе, уз помоћ братске Црвене армије ослободиће су многе крајеве Србије.

Али не би смели да останемо на овом што смо до сада постигли. Све те тековине треба енергично дограђивати, учврстити и сачувати. Тај велики задатак лежи великим делом на народној омладини. Иако је Србија скоро цела слободна, борба још није завршена. Још није потпуно слободна Босна, Словенија и Хрватска, још нису слободни многи крајеви наше домовине, још није уништен фашизам, још Немачка није капитулирала. Ту у нашој земљи још се крију остаци банди Драже Михајловића које покушавају да на нови начин изнутра нагризају тековине наше борбе. Наш је задатак да мобилишемо све снаге, све што је способно за војску, да коначно ослободимо целу Југославију, да у заједници са братском Црвеном армијом и армијама Енглеске и Америке на тлу Хитлерове Немачке за увек свршимо са фашистичким поробљивачем. У својој свести омладина Србије носи дубоко сазнање да она нема другог живота и пута сем живота у демократској федеративној Југославији и пута њене изградње.

СРБИЈА У ДЕМОКРАТСКОЈ ФЕДЕРАТИВНОЈ ЈУГОСЛАВИЈИ

У историској одлуци Другог заседања АВНОЈ-а о федеративном уређењу државне заједнице осигурава се слобода и равноправност свим народима Југославије. Србија, Хрватска, Словенија, Македонија, Црна Гора, Босна и Херцеговина постале су слободне јединице у слободној федеративној Југославији. То значи да су се јединственом борбом и слободном вољом уједиинили народи Југославије на основу права о самоопредељењу до отцепљења као потпуно равноправни, да су одлучили да заједнички чувају и развијају читаву нову земљу. Са тим је загарантована срећнија историја будућности нашој омладини, која је постала равноправни носилац изградње и чувања независности нове домовине.

Ове одлуке српски народ је преко своје велике антифашистичке скупштине одобрио једногласно и у декларацији подвукао да је „народ Србије у току три и по године своје ослободилачке борбе био стално најближи сведок и непосредна жртва свих злочина и зверстава која су чињена у име монархије. Одлучније него икада стоји данас народ Србије на принципу пуног суверенитета народа и жели да уклони све сметње осигурању и развитку истинске демократске народне власти и очувању свога скупим жртвама постигнутог јединства и братства са осталим народима".

Са одушевљењем српски народ одао је признање највећем своме вођи и најмилијем сину свих народа Југославије маршалу Титу, а пре неколико дана сва иста сала проламала се од љубави и признања када је Велика антифашистичка скупштина Србије предложила АВНОЈ-у да се маршалу Титу да име Народног хероја. Наш Тито наш друг са Трескавице, са Сутјеске, Зеленгоре, Дрине и Неретве, име са којим смо ми јуришали на бункере и непријатеља, са чијим су именом гинули наши другови, постао је симбол не само нашег живота и будућности, већ и будућности свих поколења. Ми смо срећни што смо постали славно поколење хероја Тита и безгранично се радујемо што ће будућа поколења славити његово име, радујемо се срећи будућих поколења која ће уживати стваралачке плодове народног хероја Тита. Вечна је наша захвалност за херојска дела друга Тита!

Стварањем федералне Србије српство се не комада како нам подмећу разни непријатељи. Одлукама АВНОЈ-а дата су национална права и Србима ван Србије и иста права имају и Срби ван Србије као и Хрвати ван Хрватске. Ако су сви народи задовољни и слободни, онда је то уједињавање а не комадање. „Србија и српски народ у новој Југославији су јачи и уједињенији него икада, јер су слободни и нису сами, јер су с њима сви братски и равноправни народи Југославије. Патње и невоље и све потребе Србије постају брига и свих осталих народа Југославије, бриге и патње свих осталих народа Југославије су и бриге и патње Србије..." рекао је друг Ранковић. Створена је нова Србија у новој великој домовини Југославији.

Историске одлуке АВНОЈ-а српски народ и омладина сматра да су дошле као неопходан и нужан резултат наше трогодишње борбе. Овим одлукама записано је оно што је народ Србије и омладина Србије створила за три и по године својом крвљу и жртвама по гудурама Црне Горе, Босне, Санџака, Херцеговине и Далмације у 7 непријатељских офанзива као и по улицама Београда и Крагујевца, моравским и мачванским равницама. Најбољи синови и кћери Србије узидали су своје животе у нову отаџбину, демократску федеративну Југославију.

Референт другарица Зага Стоиловић

Велика антифашистичка скупштина Србије одобрила је и потврдила рад претставника Србије на II заседању АВНОЈ-а и изјавила да ће се српски народ и даље борити за учвршћење и потпуно остварење одлука II заседања АВНОЈ-а. Са овим обећањем завеговала се и омладина Србије преко својих претставника скупштини Србије и одлукама АВНОЈ-а — да ћемо за демократску народну власт на челу са Титом све дати. Ми смо дали реч, и Титово поколење мора да испуни своје обећање. Користећи права која је АВНОЈ дао пре неколико дана српски народ послао је своје делегате који су на Великој антифашистичкој скупштини са највећим одушевљењем и јединственошћу претворили у стварност своје право о изградњи слободне демократске федеративне државе Србије у братској и уједињеној демократској федеративној Југославији. Својом једногласном одлуком о одобрењу рада Главног Народноослободилачког одбора Србије скупштина је доказала да је Србија и пре ове скупштине била тврдо везана за тековине народно-ослободилачке борбе, за народно-ослободилачки покрет и одлуке АВНОЈ-а. Тиме су избијени сви адути одима који су тврдили супротно о Србији, било у земљи, било у иностранству.

УЈЕДИЊЕНИ САВЕЗ АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ СРБИЈЕ И ЊЕГОВИ ЗАДАЦИ

Схватити то да изван омладинског покрета, изван УСАОС-а не сме да остане ни један омладинац и омладинка, дужност је сваког омладинца и омладинке у толико пре, што наши народни непријатељи који су непријатељи и омладинског јединства, потучени на фронту борбе, у новим условима покушаће новим методама подмукло и замаскирано да реваре против нас. Борба против њиховог утицаја, борба за даље учвршћење нашег јединства, за активизацију све омладине у народно-ослободилачком покрету јесте и остаје и даље један од великих наших задатака.

Другови и другарице, и у овом часу док ми заседавамо на овом I конгресу, тамо неколико десетина километара од нас, још увек грме топови, још увек се води љута борба за ослобођење наше земље, за уништење фашистичког поробљивача, а све док не умукне и последње фашистичко гнездо отпора, док и последњи фашистички крвник не плати за своје злочине, дотле не можемо никад ни за моменат заборавити да је рат против фашистичких звери прва и најважнија ствар. Дање кад је већ ослобођена читава Србија, ми се не смемо улељкивати досадашњим победама и осећати се као да је завршен рат.

Чувати тековине, чувати нову народну власт, снажити је, помагати је, учествовати у њ решавању задатака који се пред њу постављају, чувајући и изграђујући кро то нашу нову федеративну Југославију, то је други задатак нашег УСАОС-а. Треба научити масе младих д омладински покрет не схвате као нешто издвојено од НО покрета, већ као његов састав ни део. Треба их научити да се свим својим силама залажу у спровођењу свих одлука НОО- извршиоци свих наређења народне власти.

Пред нама, пред читавом омладином Србије стоје огромни задаци на пољу изградње наше нове државе, наше земље, њене привреде, на пољу њеног подизања из рушевина. Али у току свег тог посла ми никада не смемо заборавити другу страну наших задатака — културно-просветно подизање наше земље. То питање не смемо никада заборавити исто онако као што га нисмо заборавили ни у најтежим данима суровог рата за народно ослобођење. Огромна је културно- просветна заосталост наше земље. То је последица 23-годишње власти разних реакционарних режима који су на томе мраку, на тој културно-просветној заосталости, на незнању градили своје планове.

Када је реч о општим дужностима и задацима који се данас постављају нашим Уједињеним савезом, онда је ту место да проговоримо о једној великој дужности, о дужности према нашим најмлађима. Ко су та деца? То су наша мала браћа и сестре. То су браћа и сестре наших палих другова, то су наши мали другови. Њихова је судбина да су се родили онда када се у свету родио и фашизам, то је њихов њихова несрећа. Њихово детињство није било безбрижно, јер га је загорчала црна и страшна фашистичка окупација. Сви од реда преживљавали су страхоте суровог рата и не мало пута из њих су ницли мали јунаци. Маса их је остало без игде икога, још више без крова над главом, а готово сва без школе и наставе. Окупити их, те наше мале другове пионире, васпитати их у новом духу и оним идеалима и идејама за које су дали животе њихови родитељи организовати леп и сретан живот у пионирским домовима и ван њих, то је једна од великих и светих дужности читавог УСАОС-а.

Кад се говори о оним успесима које је наш Уједињени савез постигао у прошлости не смемо никада да заборавимо на оно основно што је обезбедило те успехе. Пре свега то је карактер нашег Уједињеног савеза. По своме карактеру наш Уједињени савез је за читаво време свог постојања био „Савез све родољубиве и антифашистичке омладине, радничке, сељачке и интелектуалне, организација антифашистичка и народно-ослободилачка". Захваљујући томе могле су у њега да се сврстају оне огромне масе младих, дајући му силну животну снагу. Зато данас, када наш УСАОС добија свој пуни развој морамо мотрити да му нико и ничим не мења тај карактер. Њега мора да осећа као своју организацију и радничка и интелектуална и сељачка омладина, и сваки онај који би свесно то нарушивао био би непријатељ јединства наше омладине. Чувајући тај карактер нашег УСАОС-а ми ћемо у њему и кроз њега моћи да активизирамо и последњег омладинца и последњу омладинку града и села, и ми то морамо учинити, јер за циљеве Уједињеног савеза, за борбено јединство наше младе генерације, за њено братство са свом омладином братских народа демократске федеративне Југославије, за изградњу те демократске федеративне Југославије, за победоносно окончање рата, хоће и жели да се бори читава наша млада генерација.

Да би постигао заиста оно што од њега очекује читава наша омладина, да би заиста организовао све масе младих и мобилисао све њихове снаге, наш УСАОС мора, не само да и даље развија све досадашње организације, као што су: радне јединице културне групе, просветне организације, пионире, спортска удружења и разне друге организације, већ и да ствара нове организације за које свакодневно ничу услови и могућности дајући тиме раду УСАОС-а новији и пунији садржај. У томе ће увек морати ићи за развојем читавог НО покрета и потребом и условима који ничу из таквог развоја. А то значи да све организације које више не одговарају потребама НО борбе треба да се замене новим. У томе раду, у развијању организационих облика и форми нашег УСАОС-а, нема ништа штетније од шаблона и шема. Крути шаблон може да умртви и најлепшу акцију и да спута иницијативу маса.

Говорећи о задацима који се данас постављају пред наш УСАОС не смемо да заборавимо на једно важно и неодложно питање. То је

Драги Сламенковић
секретар П. К. СКОЈ-а

питање политичког просвећивања маса омладине, њиховог политичког подизања. То је питање које се код нас у Србији поставља оштрије него у осталим крајевима Југославије. Због тешких прилика у којима је Србија живела и у којима је деловао наш УСАОС све до ослобођења, омладина није живела онако интензивним политичким животом каквим је живела омладина у другим крајевима. С друге стране, за читаво то време, била је непрекидно изложена утицају смишљене непријатељске пропаганде. У недостатку своје сопствене штампе, засипана непријатељским лажима и клеветама, омладина појединих крајева остала је недовољно или никако обавештена о многим стварима и по многим питањима и није схватила значај и суштину појединих тековина НО борбе. Но кад су се из корена променили услови за рад нашег УСАОС-а, кад има широке могућности за развој интензивног политичког рада, наш УСАОС мора у потпуности да искористи све те могућности да напоредо са другим радом и да кроз сав свој рад развије широку политичку активност.

Из говора Рате Дугоњића I конгресу

ХОЋЕМО ДА ИМАМО МОДЕРНУ АРМИЈУ

Данас имамо војску, имамо велику војску, храбру и вешту војску, али ми се не задовољавамо тиме. Нећемо да имамо само пешадију, хоћемо да имамо авијацију, артиљерију и тенкисте (Аплауз и узвици: Браво!) Ми хоћемо да знамо, да владамо свима тим оружјима које нам пружају Савезници, а у првом реду Совјетски Савез (Живео!) Исто онако како се наша пешадија не стиди пред Црвеном армијом својим јунаштвом, нећемо да се стиде ни наши артиљерци, наши тенкисти и наши официри и друге службе, које ће се и у нашој модерној армији увести; хоћемо да учимо од старијег брата; хоћемо да се научимо његовим искуством и његовом вештином; хоћемо да постанемо исто онаква војска каква је данас Црвена армија.

ПОМОЋИ ЋЕМО НАШУ БРАЋУ

Другови, мислим да сваки од вас зна шта је претрпела и Лика, шта је претрпела Далмација, шта је претрпела Црна Гора, шта су претрпели и други крајеви. Ми другови осећамо и види се колико осећате ви љубави према браћи Хрватима, Словенцима, Црногорцима, Босанцима и Македонцима. И та љубав, која извире из ваших очију и ваших повика, та љубав коју нико неће више сломити, коју нико неће више разрушити, сигурно је да ће донети резултат са овога Конгреса, шире акције скупљања помоћи за нашу браћу и у Лици и у Босни и у Црној Гори, које данас дословно речено скапавају од глади. (Пљескање).

МИ ХОЋЕМО ДА СЕ БОРИМО И ДА ПЕВАМО

По своме одушевљењу и својим смерницама овај Конгрес овлашћује ме да могу у име вас да одговорим другу Титу: Нећемо ми да будемо славујци на грани, да певамо као птице на грани, не, ми хоћемо да се боримо и да певамо. (Бурно пљескање и повици: Тако је!) Ми хоћемо да следимо наше јунаке Друге пролетерске бригаде, који су по брисаном простору ишли на Купрес и читав један стрељачки строј певао је једну песму, од које се Усташама ледила крв у жилама. У пакленој ватри чула се песма читавог једног батаљона тада. Ми хоћемо такве певаче. (Бурно одобравање и повици: Да, такве!) Ми хоћемо да се боримо и да певамо, ми хоћемо да радимо и да певамо, да градимо и да певамо. (Бурно одобравање). Сваку нашу муку и сваку нашу радост пратила је досада и пратиће од сада наша песма.

Ми смо се још једном научили. Сваку ствар, сваку радост или жалост, појединац данас са становишта Народно-ослободилачке борбе, процењује да ли то користи или не користи Народно-ослободилачкој борби. И ми ћемо и нашу песму и нашу забаву да ставимо у службу наше борбе, у службу нашег народа, да кроз то гледамо да помогнемо што боље наш народ и изградњу наше нове Државе. (Бурно одобравање и повици: Тако је!) Али то не значи да о тим питањима Конгрес не треба да говори. Треба о свему томе Конгрес да проговори. Треба да говори о нашим школама, основним и средњим, о нашим Универзитетима, о свему ми треба овде на Конгресу да се договоримо, да све то расправимо, да видимо како ћемо то да остваримо. Ми треба да говоримо и о нашем спорту. Нећемо ми трговачки спорт. (Бурно одобравање и повици: Нећемо!). Нећемо ми спорт, који је држала у рукама шачица људи, који су искоришћавали и ногометаше, и тенисере. и скијаше, да им доносе паре. Ми хоћемо спорт, у коме ће да учествује сва наша омладина, да у њему физички и душевно јача, да би што боље могла да помогне своме народу у свима задацима који се постављају пред омладину. (Дуготрајно одобравање и повици: Тако је!).

НАША РАДОСТ

На крају, другови, хтео бих да кажем још једну ствар. Никада, другови, наши народи нису претрпели оволике муке колико су претрпели за ове три и по године борбе. Никада наш живот није био тако пун весеља и радости као за протекле три и по године. Ми се радујемо кад видимо наше војничке успехе, кад видимо наше политичке успехе, ми се радујемо кад видимо како испод наших руку расте једна нова срећна земља, ми се радујемо кад видимо како пада жетва под ударцима сложних радних чета. То су данас наше радости. (Бурно и дуготрајно пљескање).

ДАНИ КОНГРЕСА

Велики, славни, незаборавни дани. После три и по године надчовечанских мука и патњи, кроз љуте окршаје, са стоструко надмоћним окупатором и његовим домаћим помагачима, кроз тамнице, логоре, стратишта и смрт, корача поносно младо поколење Србије на свој I Конгрес у ослобођеном Београду. Одјекнуло је то као »тајни заветни зов«, као бојни поклич, позив на нове напоре, нова прегнућа. Испунила су се радошћу срца свих младих. Туробни октобар пропевао је снагом пролетњег маја. И почело је..... У Јабланици, Топлици, Мачви, Космају, Шумадији и Војводини, на фронту и у позадини, у бригадама наше војске, омладина се спремала, омладина се такмичила: ко ће више да уништи непријатеља, ко ће више да научи о нашој борби, ко ће више да допринесе наоружању и помоћи нашој војсци. Громогласно ура проламало се у јеку најжешћих окршаја из сложних омладинских грла у славу I Конгреса. »Овај рафал за I Конгрес« надјачавао је паклену ватру борбе, глас омладинца пушкомитраљесца XIII српске бригаде. И јаче него икад непријатељ је осетио снагу удараца наше војске. Ваљали су се лешеви немачких фашистичких зликоваца по брдима и пољима Србије, по улицама намученог херојског Београда. Летели су у ваздух возови, мостови и пруге. На својим зборним местима делегати I Конгреса организовали су курсеве за изучавање историје народно-ослободилачке борбе.

Путовали смо возовима, камионима, колима, коњима и пешице. Испратила нас је Србија вечна непобедива, слободарска Србија. Смешили су се њени пропланци и брда под срећним сунцем слободе. Махала нам је шумом застава, славолука, транспарената. Суморно су ћутале хумке палих другова расуте по њеним брежуљцима, ливадама, крај путева и друмова, опоминући нас да крваво стечену слободу волимо, бранимо, као што су је они волели, бранили и, певајући, гинули за њу. Дочекао нас је Београд искрављен, изранављен, али усправан, наш, Титов партизански Београд, на чијим смо улицама још 1941 кроз цеви наших револвера излили гнев и срџбу према мрским поробљивачима и издајицама. Оживеле су порушене улице, забрујали су тргови и скверови. Излила се на њих шумна река младости. Заорила се громка победна песма и као да је сваки камен калдрме драге заједно с нама шапутао топло: „Тито, Тито, партизани!«

У некадашњем злогласном затвору Специјалне полиције у Ђушиној улици станују делегати I Конгреса антифашистичке омладине Србије. Ту где су некада џелати српског народа зверски мучили на хиљаде младих родољуба, ту где су се некад могли чути само јауци и крици, ту на рушевинама тираније и ропства омладина је саградила дом своје највеће радости. Заиста симболично. И нехотице човек се потсећа на песникове стихове: »Ми смо деца збиље, ми зидамо дворе, рушимо Бастиље!« Данас се ту ори песма, неуморно свирају хармонике и вије омиљено Козарачко коло, шарено коло братства и јединства у дивним народним ношњама Шумадије, Топлице, Јабланице, Космаја и Подриња помешане са униформама бораца славних пролетерских јединица. По собама озбиљна лица, групице делегата дискутују о свом иступу на Конгресу. Али има нешто свима заједничко. Питање што се чита у очима, лебди на уснама сваког делегата, питање од кога крв брже струји жилама, срце бурније куца, питање: »Да ли ћемо видети Тита?«

И дошло је... Неодољиво, незадрживо, ураганski, двораном се проламало: »Тито, Тито!« Реч која садржи све: борбу, радост, сузе, патње, бол, победу, слободу. Ту је пред нама на 4, 5, 10, 15 метара он, наш Тито, мили, рођени, кормилар нашег бојног брода што се зове НОВ, он »ваш ужас, он, наши заносни јуриши«. Човек баш као и ми, са плавим прозрачним очима из којих струји бескрајна доброта и човечност. И ето га на говорници, смеши се, маше нам руком да стишамо узбуђење, говори нам речи признања, одређује задатке, топло, благо, очински. Дуго се није могла утишати бура после његових речи, дуго се још двораном проламало заносно »Тито, Тито«. Био је то најбољи одговор на задатке које нам је он поставио, јер Тито је значило извршићемо, јер Тито је значило издржаћемо, јер Тито је значило победићемо. И заиста то се потврдило током читавог конгреса. Омладина свесна својих права, али и својих дужности проговорила је одлучно, јасно и мушки. Ређали су се говорници, претставници свих покрајина Србије, претставници бригада Народно-ослободилачке војске, проговорили су и наши најмлађи — пионири. Кроз све говоре, кроз све реферате, провејавао је борбени дух, дух одлучности да се иде до краја, до коначне победе »На Берлин, на Берлин« грмело је хиљаде гласова као из једног грла »Све за фронт, сви на фронт« орило се као ехо првога. Било је дирљиво слушати са колико су топлине поздрављени претставници братских федералних јединица, са колико су топлине поздрављени претставници савезничких делегација и претставници братске, нове, отечествено фронтовске Бугарске. »Нико нам никад неће моћи да разруши у крви сковано братство и јединство наших народа« заветовало се младо поколење Србије и да би на видан начин манифестовало ту своју решеност, предложило је да се организује међуокружно такмичење у помоћи осталим покрајинама Југославије теже пострадалим од рата, што је Конгрес одушевљено прихватио. »Помоћи ћемо и учвршћивати нашу народну власт, помоћи ћемо спровођење у живот одлука I Антифашистичке скупштине народног ослобођења Србије« понављали су скоро са државничком мудрошћу млади говорници. »Другови, то слободно можете за себе рећи, да сте ви прва млада генерација у историји српског народа чије је жеље остварила њена прва права народна власт« рекао је друг Рато Дугоњић, док се дворана проламала одушевљеним повицима »скупштина, скупштина, АВНОЈ, АВНОЈ.« Резолуција конгреса која је при крају једнодушно примљена најбоље потврђује колико је омладина Србије правилно схватила своју улогу у напорима што бржег победоносног окончања рата своју улогу у изградњи своје напаћене домовине. И када је хиљаде делегата, у завршном свечаном делу, у ставу мирно отпевало »Хеј Славени« личило је то на заклетву да ће се све оно, што је I Конгрес поставио пред младу генерацију Србије у потпуности извршити.

Враћамо се возовима, камионима, колима, коњима и пешице. Испраћа нас Београд »вечити патриотски Београд«. Маше нам шумом застава, славолука, транспарената. Тутњи калдрма, маршује Трећи пролетерски батаљон. »Оштро гази« одјекује команда. »Пролетери« чује се сложно из стотине грла. Враћамо се на фронт, тамо где се још умире за слободу, да још упорније, још јаче ударимо по непријатељу. То смо обећали нашем Конгресу. Враћамо се у Црну Траву, Пусту Реку, Јабланицу и Топлицу, Шумадију, Космај, Мачву и Војводину, да још јаче, још упорније радимо на обнови и подизању наше земље. То смо обећали нашем Конгресу.

Са сликом Иве-Лоле Рибара ишла је омладина Србије на свој конгрес

РЕЗОЛУЦИЈА I КОНГРЕСА АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ СРБИЈЕ

2.000 изабраних делегата из свих крајева Србије и свих наших војних јединица и из позадине на свом I конгресу у поносном и слободном Београду, донели су следеће закључке и одлуке:

1. Омладина Србије узела је активног учешћа у три и по годишњој Народно-ослободилачкој борби српског и свију осталих нардоа Југославије. За то време она је дала хиљаде жртава, а њени најбољи синови проливајући крв по Босни, Херцеговини, Далмацији, Црној Гори и Санџаку, изграђивали су више никад неуништиво братство наших народа. Борба омлаидне Србије против окупатора крунисана је готово потпуним ослобођењем светог тла отаџбине Србије. У тој борби омладина Србије борила се не само против Немаца и бугарских фашиста који су поробљавали Србију, већ и против издајника и изрода српског народа: Недића, Љотића и Драже Михаиловића. Они су уз помоћ окупатора и уз помоћ вођства бивших политичких партија и њихових омладинских организација успели да привремено терором и обманом, одвоје један део народа и омладине од праведне ослободилачке борбе, да јединство које је почело 1941 год. нагло да се ствара повремено поцепају. Ти издајници завршили су бедно исто као и њихови немачки госпадари а међу нашим народима остали су једино њихови прикривени агенти и протународни типови који покушавају да закулисно роваре против јединства народа и омладине. Свим средствима покушавају да ометају велебну и силну изградњу народне власти и организовање свих људских и материјалних снага наше земље за уништење фашизма и коначну победу. Родољубива омладина Србије даће све снаге да уништи све њихове подле планове, да их разголити и да им спречи да не такну у јединство народа чија се снага огледа у јединственом народно-ослободилачком фронту. Омладина Србије ни тренутка неће заборавити да је једнинство народа и њене омладине главно оружје у нашој борби. Стога је један од најважнијих задатака да досадашње постигнуто јединство српске омладине још више проширимо и учврстимо. У наш Уједињени савез антифашистичке омладине Србије треба окупити најшире редове омладине, треба нарочито стрпљиво објашњавати циљеве наше борбе оном делу омладине који је још заведен непријатељском пропагандом и привести је великом делу потпуног ослобођења и изградње наше нове државе. Тако свеобухватно и широко јединство, омладина Србије створиће за будућност и добро народа и омладине.

2. Један од најважнијих задатака Уједињеног савеза антифашистичке омладине Србије јесте мобилизација свих снага за што брже окончање рата, победу над Хитлеровом Немачком и потпуно уништење фашизма. Зато наш Уједињени савез антифашистичке омладине Србије треба и даље да шаље све способне омладинце у нашу јуначку, славом овенчану Народно-ослободилачку војску. Млади синови Србије треба у јединицама наше војске да учине све како би што брже овладали ратном вештином и што боље уништавали непријатеља.

3. Сад када је највећи део наше Србије ослобођен добили смо и свој Врховни законодавни и извршни орган наше нове демократске Србије — Антифашистичку скупштину народног ослобођења Србије. На читавој омладини лежи задатак да помогне своју народну власт, да подигне нашу порушену и упропашћену индустрију, саобраћај и пољопривреду како би се наша земља што брже опоравила од тешких последица вишегодишње окупације и рата. У ту сврху треба омладина Србије да да нашој новој држави што више омладинске радне снаге, да организује омладинске радне бригаде, да даде држави младог радног човека и организатора где год треба. Да се то што боље постигне родољубива омладина Србије треба да пуни занатске, индустриске и остале стручне школе и курсеве, да из њених редова ниџну разноврсни стручњаци у служби наше младе државе.

4. Постигнуто братство и љубав омладине Србије према осталој омладини Југославије наша ће омладина још више учвршћавати организовањем крупних акција материјалне помоћи пострадалим крајевима у Босни и Херцеговини, Словенији, Лици, Хрватском Приморју, Далмацији, Црној Гори и Санџаку. Тиме ћемо се много одужити борби осталих крајева Југославије, учврстити братске везе са омладином свих народа и оружано братство још боље цементирати, тако да га нико више ничим не може разрушити.

5. Сада када наша нова народна власт даје огромне могућности да се културно и просветно развијамо, један од наших великих задатака је да том питању поклонимо пуну пажњу организујући плански тај рад у пуној сарадњи са нашим народним властима. У тај рад пре свега долази обнова и подизања наших школа. Из редова омладинских организација треба народне власти да добију што више просветних функционера и учитеља. У нашој земљи треба све учинити да се уништи неписменост која је у неким крајевима доста велика, нарочито код женске омладине.

Највећу помоћ школи и родитељима у васпитању деце треба да пружи наш Уједињени савез антифашистичке омладине Србије, организујући нашу децу у савезе пионира. У њима треба одгајати децу у љубави за нашу нову државу, помоћи им при учењу и васпитавати их да постану поносни, радни и културни људи. Нарочиту пажњу треба посветити сирочади и деци из осталих крајева, јер тако ћемо се најбоље одужити њиховим жртвама.

Треба организовати певачке рецитативне хорова, дилетантске групе, читаонице и културне приредбе, спортски живот итд. Тиме ћемо политички, културно и просветно одгајити омладину да постане свесни градитељ своје лепше будућности која се оличава у слободној Србији у демократској федеративно Југославији.

6. Главни одбор Уједињеног савеза антифашистичке омладине Србије изабран на I конгресу треба да помогне омладини да спроведе у дело све ове задаће и закључке антифашистичке омладине Србије. Он треба да обавља своју функцију до идућег Конгреса.

I конгрес антифашистичке омладине Србије

По одлуци делегата I конгреса антифашистичке омладине Србије, уклапа се у конгресну Резолуцију следеће:

ПОВЕРЕНИШТВУ ЗА ОБНОВУ
ПОВЕРЕНИШТВУ ЗА ИНДУСТРИЈУ И ТРГОВИНУ
ПОВЕРЕНИШТВУ ЗА САОБРАЋАЈ

Драги другови,

I. Ми, делегати антифашистичке омладине Србије окупљени на нашем I конгресу претресали смо и упознали се у току досадашњег заседања са стањем у којем се налазе ослобођени крајеви наше земље. Ми видимо да је наша земља опустошена. Порушене су пруге, срушени мостови, престале су да раде наше фабрике, безброј кућа је попаљено и разорено, а многи градови остали су без огрева. То је резултат фашистичких пустошења и разарања код нас, а свесни смо тога да би све то било много страшније, да би фашистичка недела била још већа, да их није претекла осветничка рука, наше рођене НОВ и братске Црвене армије.

Но ми знамо и то, да нашем народу и нашем младом поколењу не приличи очајавати. Друг Тито нам је рекао: „Омладино Србије, данас су наше жељезнице разорене, треба градити жељезнице, наши су мостови порушени, треба градити мостове, наши су путеви порушени, треба градити путеве! Наши су градови и без огрева, треба их снабдети са огревом! Имамо стотине тешких задатака и задатака које морамо извршити. Ваше очи и ваше руке морају се свуда видети и свуд допринети свој удео".

И ми ћемо га допринети. У име тога ми вам, драги наши руководиоци, обећавамо, да нећемо дозволити да дуго времена свет гледа порушене мостове на нашој нишкој пруги. Ми вам обећавамо да ћемо дати све своје снаге да би све наше пруге у најкраћем времену проради ле. Ми смо досад створили на десетине и стотине омладинских радних бригада. Оне раде све боље и боље. Али кад треба да проради наше фабрике у Нишу, Лесковцу, Београду и свим крајевима који се из дана у дан ослобађају, ми ћемо удесетостручити број наших радних руку и ми ћемо удесетостручити наше радне напоре. Будите уверени, да ћемо дати све своје силе које нам преостају у позадини фронта отаџбинског рата, да би наши домови, да би наши градови, да би наша индустрија и наш саобраћај постали под вашим руководством онакви какви треба да буду, да би победоносно докрајчили ову велику и светлу борбу.

То је наша тврда реч.

II. Имајући у виду да су многи крајеви наше домовине уништени, да народ у тим крајевима гладује, да и сада немачки фашисти у своме одступању уништавају сва добра и сву имовину, омладина Србије сматра за своју прву и свету дужност да у заједници са другим Антифашистичким организацијама, а уз помоћ народно-ослободилачких власти поведе једномесечну кампању за прикупљање добровољних прилога у храни и другим потребама за становнике у пострадалим крајевима.

Конгрес ставља у дужност новоизабраном Главном одбору да одмах ступи у везу са народним властима и свим антифашистичким организацијама у циљу заједничког организовања акције помоћи пострадалим крајевима.

Конгрес позива омладину Србије да уложи све своје напоре да месец децембар учини месецом свенародног такмичења у помоћи пострадалој нашој браћи у другим крајевима. Живело братство народа Југославије! Живело свенародно такмичење помоћи пострадалим крајевима!

III. У име антифаштистичке омладине Војводине, делегати Конгреса, потстакнути успесима војвођанске омладине и успесима омладине Србије позивају целокупну омладину Србије преко присутних делегата Конгреса на племенито такмичење у циљу убрзања и појачања напора за помоћ фронту и за изградњу наше нове домовине, слободне демократске федеративне Југославије.

Омладина целокупне Војводине показала је својом бескомпромисном борбом против мрских окупатора и његових слугу и својим досадашњим пожртвовањем, да је способна да прими на себе још веће и још теже задатке које пред њу поставља народно-ослободилачки покрет и вољени друг маршал Тито. Зато омладина Војводине позива своје младе другове из Србије, да заједничким напорима у другарском такмичењу појачају своје ударце по заједничком непријатељу који се налази у ропцу. Позивамо омладину Србије на такмичење у временском року од 6 наредних месеци закључно до 1 маја 1945 године у следећим задацима:

1. Ко ће више дати војника на добровољној основи Армији маршала Тита, урачунавајући и болничарке.
2. Ко ће више дати мајстора свих врста оружја и омладинских војних и политичких руководилаца.
3. Ко ће више оспособити фабричких радионица, километара железничких пруга, друмова и мостова.
4. Ко ће више обрадити земље.
5. Ко ће више одржати културно-просветних приредби.
6. Ко ће више скупити хране и одеће за пострадале братске народе Југославије у месецу децембру ове године.

ПОЗДРАВНИ ТЕЛЕГРАМИ

Првом конгресу упутили су поздравне телеграме:

Светско омладинско веће; Питомци ваздухопловне школе; Кадровци Велике Британије; Међународни савез младежи; Међународни савез женских ваздухопловних школа; Совјетска омладина; Рањеници из Италије и Југославије НОВ; I тенковска бригада; Црногорска антифашистичка скупштина НО; Земаљски одбор УСАО Црне Горе и Боке; Московска омладина.

I Конгрес упутио је поздравне телеграме:

Претседништву АСНОС-а; Главном штабу НОВ и ПО Србије; Покрајинском комитету Комунистичке партије Србије; Маршалу Совјетског Савеза Стаљину; Премијеру Велике Британије Черчилу; Претседнику САД Рузвелту; Маршалу Титу; АВНОЈ-у; Националном комитету; Међународном удружењу студената; Бугарској омладини; Македонској омладини; Омладини Босне и Херцеговине; Црногорској омладини; Хрватској омладини; Словеначкој омладини; Америчкој омладини; Енглеској омладини; Совјетској омладини; Светском омладинском већу; Младим војницима III украјинског фронта.

МИ СМО ОНИ КОЈИ СМО НАЈМАЊЕ ДАЛИ НАШОЈ ВОЈСЦИ, АЛИ МИ ЈОЈ НАЈВИШЕ ДОБРА ЖЕЛИМО

ПИОНИРИ ГОВОРЕ...

Ми смо они који смо најмање дали нашој војсци, али ми јој највише добра желимо. Ми имамо своје чете, имамо и батаљоне, а сада смо основали и једну бригаду. Та наша пионирска бригада прави егзерцир скоро сваког дана кроз Ваљево и сачекује официре Народно-ослободилачке војске, као што је пре неки дан сачекала борца од 1941 године, другарицу Јулу Пантић, потпуковника по чину.

Ми имамо и наше секције. Основали смо шаховску и оркестарску секцију, хор и дилетантску секцију, која сваке недеље даје приредбе да би развеселила Народно-ослободилачку војску. Другови и другарице, ми дајемо те приредбе и због тога да бисмо сакупили што више прилога за нашу Народно-ослободилачку војску. Ми, млади пионири, ишли смо из улице у улицу са малим касицама и сакупили смо преко 60 хиљада динара за нашу Народно-ослободилачку војску. Ми и сами знамо да је то мало, али ми смо мали па су зато и наше снаге мале.

Ми одржавамо и седнице. На једној нашој седници одлучили смо да од једног дела сакупљених пара купимо обућу за најсиромашније другове и другарице ,јер се они сами не би могли снабдети.

Ми ћемо мрзети и гонити све фашисти, са којима су се спријатељили чупавци, недићевци и остали њихови сарадници. Ми млади пионири, где год их видимо предаваћемо их властима, да би се што пре то семе затрло. Ми млади пионири нећемо им дати да се крију, јер кад би се крили, они би тиме ометали нашу свету борбу.

Миливоје Ђукић — пионир из Ваљева

ПИОНИР СТЕВА СОКОЛОВИЋ, ИЗ СЕЛА ЛАПОТИНАЦА

Драги другови и другарице, мило ми је и сав сам радостан што могу да вас поздравим у име I пионирске бригаде. И ми, најмлађи пионири помагали смо борбу Народно-ослободилачке војске колико смо год могли, давали смо прилоге за наше борце, вршили смо обавештајну службу, вршили пионирску смотру да би што боље помогли нашу ослсбодилачку војску. Код нас је нарочито много уништаван народ, односно деца. Само код нас у нашем селу Бојнику заклано је 250 деце, па је код Црне Траве и Пусте Реке текла крв деце нашега краја проливена од бугарских злотвора. Наша пионирска чета увек је дочекивала партизане са песмом и песмом их испраћала. Због тога има много случајева где је окупатор убијао децу, али су партизани увек децу бранили, зато ми волимо партизане, и зато смо створили пионирску бригаду. Певали смо све партизанске песме а најмилија нам је она о Титу.

Стева Соколовић — Лапотиначки пионир

Конгресне приредбе

У оквиру I конгреса одржаване су приредбе у част делегата. После радних седница пуниле су се сале Позоришта народног ослобођења и многих биоскопа. Приказивали су се руски филмови кроз које је снажно избијала љубав према отаџбини, коју руски народ показује у борби против фашизма. У Позоришту народног ослобођења одржане су две приредбе. Другог дана конгреса трупа Позоришта народног ослобођења, омладински хор и оркестар, извели су врло успео програм у коме су учествовали руски војници-комсомолци. Нарочито су успело изведене хорске рецитације: Песма о биографији друга Тита, од Радована Зоговића и Стара прича, од М. Митровића. Са великим интересовањем су делегати слушали музички део програма, испуњен делима Чајковског, Дворжака и наших композитора. Млади комсомолци су унели много веселости својом песмом и игром.

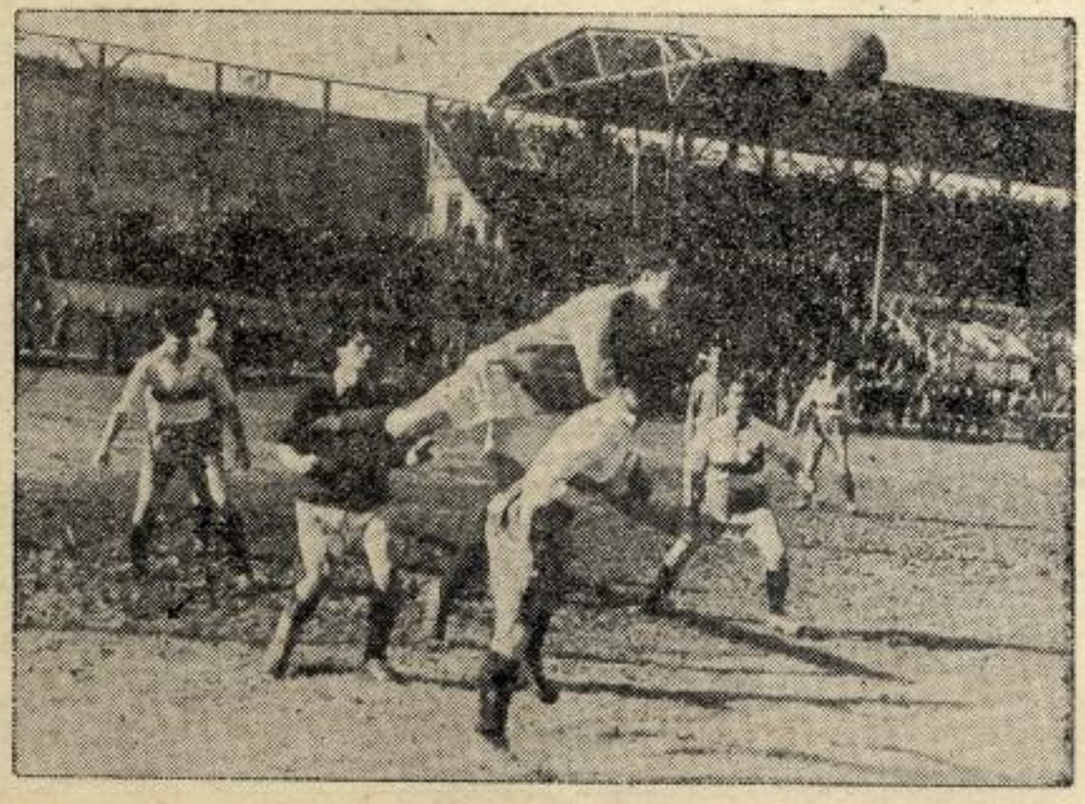
Трећег дана конгреса допуњен је програм приказивањем „Анал-фабете", од Бр. Нушића. Комад су извели чланови омладинског позоришта.

На игралишту „Југославије" одржана је утакмица између репрезентација I пролетерске и делегата-омладинаца. Велики број омладинаца присуствовао је утакмици која се завршила победом делегата.

Тако су омладинци-делегати проводили слободно време после радних седница забављајући се песмом, музиком и здравим спортом.

Концерт приређен у част делегата

Моменат са утакмице I пролетерске бригаде против репрезентације Београдских делегата